

Dan D za novega predsednika

Volitve predsednika Neuradni izid bo znan približno uro po zaprtju volišč

LJUBLJANA – Za volitve je vse pripravljeno, nobenih težav ni, je o današnjem drugem krogu volitev predsednika republike, v katerem se bosta v odločilni bitki spoprijela Borut Pahor in Danilo Türk, povedal direktor Državne volilne komisije (DVK) Dušan Vučko.

Na inšpektoratu za notranje zadeve so včeraj, ko je bil zapovedan volilni molk, do 19. ure prejeli 14 prijav o domnevnih kršitvah volilnega molka. Kot so pojasnili, so pri 13 prijavih takoj ugotovili, da ne gre za kršitve, ena domnevna kršitev pa se je nanašala na oglaševanje na socialnem omrežju. Tako je bilo prijav domnevnih kršitev volilnega molka precej manj, kot jih je bilo pred prvim krogom predsedniških volitev.

Kot je povzel Vučko, so imeli zadnje dni še največ dela s pojasnjevanjem, zakaj volivcem obvestil o vo-

litvah niso znova poslali še za drugi krog. Za hkratno obvestilo o volitvah za prvi in drugi krog se je DVK odločila, ker je država tako prihranila več kot pol milijona evrov. Voliti je, če je obvestilo kdo po prvem krogu izgubil ali zavrgel, brez težav mogoče tudi brez tega dokumenta, ki je le v pomoč. Kot že na vseh prejšnjih volitvah in referendumih tudi za te velja, da je za volivca na volišču obvezna le osebna izkaznica ali podoben identifikacijski dokument.

Za pomoč volivcem tudi zaradi številnih vprašanj o teh obvestilih danes ves dan deluje brezplačna telefonska številka 0802818. Na spletnem naslovu DVK je v pomoč tudi aplikacija, s katero lahko vsak preveri, kje je njegovo volišče. Neuradni razplet volitev bo znan kakšno uro po večernem zaprtju volišč. Čisto dokončni podatki, kako so odločili ljudje, bodo znani čez dober teden, ko bodo preštete še vse glasovnice po pošti iz Slovenije in tujine. **P. J., R. N.**

Ali ima policija dovolj moči, da bi lahko obvladovala množične nasilne nemire, ki bi izbruhnili na več koncih Slovenije hkrati?

Policisti niso proti ljudstvu

Nadaljevanje s 1. strani

Vsega skupaj je bilo v Ljubljani za le 1500 evrov škode, kar po Venigerjevem dokazuje, da so huligani na shod prišli s samo enim namenom, da napadejo policiste, saj bi drugače verjetno tudi kaj razbijali po mestu. Organiziranih nasilnežev je bilo po mnenju policije nekaj deset, pridružilo pa se jim je še približno 500 drugih udeležencev protesta. S seboj niso imeli samo sredstev za napad, ampak so pripravili tudi taktiko. Tako so se večkrat razkropili na manjše skupine in se večkrat spet združili, ko so navalili na varuhe reda.

Vodja ljubljanske policijske uprave Stanislav Vrečar je povedal, da se je protest začel ob 16. uri in je skoraj tri ure, razen nekaj provokacij, potekal mirno. Potem se je nasilje začelo pred parlamentom in trajalo je dobre tri ure, preden so spet vzpostavili red. Za to so morali uporabiti fizično silo, plinske razpršilce, plinska sredstva (solzivec), palice, vodni top, konjenico, službene pse in sredstva za vkle-

panje, po domače lisice. Vseh 33 aretiranih, od katerih so bili skoraj vsi iz Ljubljane in okolice, so do jutra izpustili, mladoletne pa predali staršem. Gotovo se bodo srečali s sodnikom za prekrške, mogoče pa jim bodo tudi sodili zaradi kaznivih dejanj.

Koliko policistov je bilo na ljubljanskih demonstracijah v petek, generalni direktor policije Stanislav Veniger ni hotel povedati. Prav tako ne, koliko je sploh pripadnikov posebnih enot v Sloveniji in ali so organizirani nasilneži pripadniki kakšnih njim znanih skupin, na primer neonacističnih ali navijaških. Menda jih je imela večina že opraviti s policijo, tudi zaradi nasilništva. Predvsem pa Veniger ni hotel jasno odgovoriti na vprašanje, ali ima policija dovolj moči, da bi lahko obvladovala nemire podobnih razsežnosti, ki bi izbruhnili na več koncih Slovenije hkrati. Izmotal se je z izjavo, da bodo na shodih storili vse, da bodo zavarovali zdravje in življenje ljudi. **G. U.**

Urnik protestov

Novi teden morda ne bo nič bolj miren, kot je bil ta. Že jutri naj bi se protestniki zbrali v Celju, Ljubljani, Mariboru in Trbovljah, v petek pa še v Murski Soboti. Nekaj dni pred božičem, 21. decembra, naj bi se zgodila vsesplošna vstaja slovenskega naroda, kakor razglašajo organizatorji.

FOTO JURE ERŽEN

Odločilne izkušnje, oprer

Demonstracije Če bi množični in nasilni protesti izbruhnili na več kot dveh koncih države hkrati, bi imela policija velike težave

Po dolgem času se je sestal svet za nacionalno varnost, v katerem sta poleg premiera, notranjega in obrambnega ministra tudi poveljnika policije in vojske. Na njem so se menda pogovarjali o varnosti skladišč orožja, je povedal obrambni minister. Množične, niti ne nujno protivladne demonstracije so ilegalne, je rohnel notranji minister.

GORAZD UTENKAR

In če ne bomo vedeli, da ima vsak poslanec, župan ali mestni svetnik večjo ustavno legitimnost kot nekdo, ki anonimno postavi spletno stran in poziva na nasilje, ali nekdo, ki zamaskiran meče granitne kocke in eksploziv na policiste, bomo kmalu v diktaturi, je dodal premier.

Po dramatičnih demonstracijah v ponedeljek v Mariboru so predstavniki oblasti uporabljali dramatične besede. Varnost skladišč orožja, ilegalne demonstracije, diktatura niso balzam za ušesa. Bi nas moralo skrbeti?

Obvladujejo razmere, vendar ...

Po mnenju strokovnjaka za varnost, predsednika sveta Instituta za korporativne varnostne študije ICS dr. Denisa Čaleta, je slovenska policija dovolj usposobljena za obvladovanje demonstracij, kakršne so ta teden potekale v več slovenskih mestih. Policija je to večkrat dokazala, čeprav v zadnjem obdobju, razen izgredev, povezanih z nogometnim huliganstvom in študentskimi izgredi pred parlamentom, ni bilo dogodkov, kjer bi to lahko »dokazovali«. Če pogledamo nekoliko bolj v preteklost, predvsem v čas razpadanja Jugoslavije, pa je policija dokazala, da je sposobna obvladovati tudi demonstracije velikega tveganja.

Vendar je po drugi strani res, da se je struktura mož v modrem v zadnjih dveh desetletjih precej spremenila. Stari policisti so se večinoma upo-

kojili, novi, mlajši, pa izkušeni z nasilnimi demonstracijami nimajo, ker jih preprosto ni bilo. Izkušnje so na takšnih demonstracijah odločilne, saj se mora vsak policist in policijski poveljnik na terenu v kritičnih trenutkih odločiti sam. Če svojih odzivov ne more opreti na pretekle izkušnje, se lahko odzove napačno in s svojo odločitvijo povzroči veliko težav.

Dinamika množice in dejavniki, ki vplivajo na stopnjevanje nasilja v okviru takšnih množičnih demonstracij, so zelo neobvladljivi in jih je vnaprej zelo težko predvideti. Ravno zaradi tega so trenutne odločitve, ki jih policisti sprejemajo na samem mestu, ključne.

Sporni solzivec

Čaleta meni, da policisti v ponedeljek v Mariboru niso presegli svoja pooblastila, saj je zagotavljanje reda in varnosti ena od njihovih osnovnih nalog. Skeptičen je le glede uporabe solziva. Ker morajo policisti za izvedbo uradne naloge uporabiti najmanjšo potrebno silo oziroma prisilna sredstva, se mu je zdela tako hitra uporaba solziva pretirana. Vendar je pri tem opozoril, da dogajanje pozna iz medijskih poročil, zato je morda spregledal kaj takšnega, kar je operativnega vodjo akcije prepričalo, da je izdal takšen ukaz. Prepričan je, da bo policija po končanih dogodkih izve-

dla ustrezne analize svojih ukrepov. O prisilnih sredstvih proti nasilnemu in petkovih protestih v Ljubljani pa Čaleta nima pomislekov.

Na demonstracijah se pogosto zgodi, da se mirni večini pridružijo manjše nasilne skupine, ki jih ne zanima, čemu so protesti sploh namenjeni, ampak hočejo samo sprostiti svojo agresijo. Med temi nasilneži se največkrat pojavljajo ekstremni člani nogometnih navijaških skupin in drugi huligani.

Pri protestih takšne stopnje in intenzivnosti, kot so bili ponedeljkovi mariborski in petkovi ljubljanski, je tako kot izkušnje pomembna tudi oprema varnostnih sil. Tu pri slovenski policiji nastopijo težave. Po Čaletovem mnenju ji država zadnjih deset let, predvsem pa od začetka krize, namenja vedno manj denarja. V primerjavi z drugimi sistemi nacionalnega varnostnega sistema je bila policija ves čas nekoliko podhranjena. Še pred kratkim se je zaradi varčevalnih ukrepov morala odpovedati nabavi novega vodnega topa. V petek se je v Ljubljani sicer pokazalo, da je stari še vedno uporaben. Škripalo je tudi pri nabavi tako pomembne zaščitne opreme, kot so neprebojni jopiči. Te je policiji v nekem obdobju odstopila celo vojska. Vsekakor je Čaleta prepričan, da zaradi procesov varčevanja, ki so se dogajali v preteklosti, policija ni opremljena optimalno.

Desetletje zategotanja pasu

Morda celo bolj kot pripravljenost in oprema pa je pri nadzoru demonstracij odločilna motiviranost policistov. In prav tu pri slovenskih policistih najbolj škriplje. Že omenjeno desetletje trajajoče zategotanje pasu policistov, kar občutijo kot slabe plače in vedno slabše razmere za delo, je med možmi v modrem povzročilo upad motivacije. Tudi iz obeh sindikatov, ki jih zastopata – in velika večina uniformiranih varuhov reda je sindikalno organizirana –, prihajajo dvoumna sporočila.

Dr. Denis Čaleta FOTO MAVRIC PIVK